Ezoterična pisma.

Pismo I. – Ljubljana v maju 1922.

Meditacija.

Ena pot, eno življenje,
ena resnica:
za nas vse.

Nekaj stranskega je svet, ki
ima nabiro:
mnogo poti.

Šele če poti so brez konca,
razen, da je konec –
pot.

Ekzoterika in ezoterika.

Ekzoterika in ezoterika*) sta dva različna pojma in nazora o svetu, človeku in življenju, sta pa tudi dve različni metodi ali poti spoznavati svet, človeka in življenje.

Ogromna večina ljudi se nahaja na stališču ekzoterike, t.j. da smatra svet, kakoršnega doznava „zunaj" sebe, s svojimi petérimi čuti, kot nekaj realnega, nekaj zunanjega, da kot edino istino, katera sploh obstoja. Kar vidimo, kar primemo, kar okušamo, kar dišimo, kar čutimo, to je istina, o vsem drugem se da dvomiti, vse drugo je problematično. Ekzoterik vidi v svojem sodržavljanu to, kar je na njem, kar ima, vidi njegove uspehe. Pristaši ekzoterik opisuje ljudi,

*) iz grščine „ek-zoco" in „ev-zoco" t.j. živim zunaj, živim notraj.

njihove navade, značaje, opisuje konflikte, nastale med njimi in zunanjim svetom. Psiholog ekroterik gleda na duševne pojave kot na funkcije možgan, kot na produkt čutnih utisov, jih klasificira in preiskuje s pozitivi. Teolog ekroterik vre na svet kot na realno stvarnico božjo, na Boga kot na personificirano bitje v prostoru, na katero se da z zunanjimi sredstvi vplivati. Vse, kar se učimo v šolah, v življenju, vse kar je pripoznanega, vsa kulturna večina naroda, njegove sijajne in ne sijajne politične in gospodarske kondicije, temelje na ekroterizmu, temelje na razširjenju, da je vidni in čutni svet edini pozitivni temelj, na katerega se človek more zanesti.

Tiho, neopaženo, toda neprestano ob prvih uspehov ekroterične kulture je živelo in se razvijalo paralelno z ekroterično drugo naziranje: ezoterika.

Eksoterika bi se dala primerjati močni reki, ki se vali v kamniti strugi, bučí, goni valove ter nosi čolne, pa tudi razdira in preplavlja bregove, eksoterika pa tajni vodi, ki se pomika paralelno z reko, a nevidno in neslišno, pod zemljo. Ne nosi čolnov, ne goni valov, a daje onemu, ki se je potrudil napraviti vodnjak, čiste studenčnice. Eksoterika ne more pokarati napehov, bučečih velemest, cvetočih pokrajin, uničujočih vojen, tiha je in skromna, a vse prodirajoča, in se odpira le onemu, ki ima dovolj energije dokopati se do nje, ga zadovoči, kakor ga ne bi mogla zadostiti nobena stvar.

Eksoterika ni za množico, ampak je namenjena le posameznikom. Občinstvo, „straža", se za eksoterika zmeraj ni zanimalo in če ne je, se je le radi tega, ker je v njej prečaščevalo eksoterika. Eksoterika gredo le za one

in onim, katerim ekroterika ne more ničesar več dati, ki jih ne zadovoljuje več.

Kaj je eroterika, kaj trdi, kaj zahteva?

Ona je nauk o notranjosti sveta in človeka; ona trdi, da zunanji svet ni realen, marveč je ves notranjosti na naše čute, je tedaj pojav, je fenomen; ona zahteva od nas, da obrnemo pozorno na znotraj, da postane notranjost cilj naših psihičnih, intelektualnih, spiritualnih strmljenj.

Prvo, kar človeka postane jasno, ko se je odločil za eroterično in dal svojim duševnim silam eroterično smer, je spoznavanje, da je svet, človek in življenje ena nedeljena in nedeljiva Enota.

Drugo, kar spozna človek sebom svojih eroteričnih študij in naporov, je spoznavanje, da ta Enota ni slepa, ampak da je inteligentno bitje, ki razumemo, spoznamo in čuti.

Tretje in najvažnejše, kar se človeku odpre, je gotovost, da je ta inteligentna enota, ki preveva in napolnjuje ves svet – on sam.

To torej je temelj, na katerem ezoterik stoji, kakor na skali; je vir, iz katerega zajema svojo moč in modrost, je sfera, v kateri diha, se krepi in razvija notranji, ezoterični človek. Za to troje ni treba dokazov, ampak izkustva. Kdor je to skusil in kdor se tega zaveda, temu je to zavno tako očitno dejstvo, kakor je eksoteriku dejanje. Le ono, kar temelji na teh treh izkustvih, je v istini ezoterično; kar ne izvira iz njih, kar ni njihov postulat, to ni ezoterično, marveč je eksoterika v ezoterični obleki. Ezoterik ne pozna personificiranega Boga, stvarnika nebes in zemlje; kakor ga uče eksoterične religije; ezoteriku je Bog pojm za vso ezoterično naravo sveta in njegove last-

ne Konstitucije, Kolikor se jo še neca-
veta, v Kolikor mu je še neznana.
V isten razmerju pa, v katerem se ši-
ri njegova zavednost in delokrog
njegovega spoznanja, v isten je širji
delokrog Boga, ki ne vedno bolj globo-
ko izvirka v notranjost. (Vanko sto-
piš v njeni luči, a luči same se ne
dotakneš nikdar.)

V ezoteriki je notranji človek t.j.
višja človeška narava, smerem, edino,
kar je v naravi realnega in istinitega.
Človek v svojih višjih principih je stva-
ritelj sveta, vsega, kar doživavamo in
kar moremo doumeti. To so silne tr-
ditve, ki se zde ezoterikom blazne, an-
pak pripreste istine, tako pripreste, da
jih ezoterik ravno radi tega ne vidi.

Najbolj inteligentni ljudje vseh
časov in vekov so jih učili, ljudje naj-
bolj disciplinirane volje so jih širi-
li. Kako pridemo do njih, do teh istin,
tov, da postanejo naša lastnina, da

postanejo mi sami?

Prvo je, da obrnemo pogled na znotraj, da se navadimo opazovati svo- jo notranjo naravo. Razločevati moč eksoterika in ezoterika je prvo, a ni vse. Nekateri naši ezoterično dispozirani pe- ripki so zrli od daleč sijaj ezoteričnega sveta, in ta sijaj že jih je napravil slav- ne. Ostali pa so na pol poti, bili so le „peripki" ter so zapadli novi peripa- tični Judi, slabotne volje. Drugo, var- nejše, je koncentracija, je delo svo- bodne volje postati to, kar razločujemo. Za osredo- čenja, neprenehljiva volja je ona ma- gična moč, ki naredi iz eksoterika ezo- terika. Dokler nismo izbrodili te volje, je vse študij, vse prebiranje okultistič- nih knjig neplodno, je vrzel med nebom in zemljo.

Ni jih mnogo, ki bodo gorje razumeli; le malo, ki bodo temu pritrdili. In samo razlagim je namenjeno!
